

Jaarverslag 2023-2024

Jouw toekomst begint
met een goede start

[Naar inhoud →](#)

www.lereninzeeland.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord

01. Het RBL Walcheren
02. Voor jeugdigen op school (5-23 jaar)
03. Thuiszitters
04. Trends, Ontwikkelingen en Doelen
05. RBL Walcheren en de aanpak VSV
06. Cijfers

Scroll door dit document om verder te lezen...

of klik op de hoofdstuktitels om sneller te navigeren.

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van het RBL Walcheren waarin wij verslag doen over het schooljaar 2023 / 2024. Het schooljaar 23/24 is voor het RBL een dynamisch jaar gebleken.

De dienstverlening heeft, door de enorme drukte, hier niet onder geleden. Er is wederom een stijging te zien in het aantal meldingen relatief verzuim (wanneer een leer- of kwalificatie plichtige leerling die op een school is ingeschreven ongeoorloofd aanwezig is. Scholen moeten aan DUO melden als een leerling meer dan 16 uur in vier weken ongeoorloofd heeft verzuimd) welke elk hun specifieke aandacht vereisen. Ondanks de hoge werkdruk zet RBL zich onverminderd in om voor elk kind een passende ontwikkelplek te vinden. Maatwerk en creativiteit is vaak nodig om dit voor elkaar te krijgen. De complexiteit van de problemen waardoor kinderen niet naar school (kunnen) gaan neemt toe. Dit is terug te zien in het hoofdstuk over "thuiszitters". Dit vraagt in toenemende mate afstemming

en samenwerking in de (zorg/onderwijs) keten waardoor de behandeling van een casus meer tijd vraagt en het niet altijd lukt om een casus aan het einde van het schooljaar af te sluiten. Ook lukt het minder vaak om jongeren terug te leiden naar de school van herkomst. Dat we werken vanuit de Methodische Aanpak Schoolverzuim en sturen op schoolaanwezigheid (in plaats van de focus op afwezigheid) zien we in de cijfers terug in het dalend aantal processen verbaal relatief schoolverzuim. Tegelijkertijd blijven we investeren in verdere profilering van het RBL Walcheren. Ouders en scholen weten ons vaker en vroegtijdiger te vinden waardoor we sneller onze expertise kunnen inzetten om schoolverzuim en/of uitval te voorkomen. Het voorkomen van thuiszitters is ook voor dit schooljaar een speerpunt.

Toch zien we dit schooljaar een stijging van het aantal kinderen wat langdurig niet naar school gaat. En ook een stijging van het aantal zorgleerlingen waarvoor niet direct een passende (onderwijs) plek beschikbaar is. Wachtlijsten in de zorg en de beperkte beschikbaarheid van plekken in de dagbesteding zijn voor deze leerlingen niet helpend. Het terugdringen van thuiszitters zal de komende jaren een

keten breed speerpunt blijven. Ondanks dat we niet alle meldingen hebben kunnen oppakken hebben we wel geïnvesteerd in het stimuleren van scholen om verzuim te melden. Scholen pakken dit steeds beter op. Dit is vooral te zien in de stijging van verzuimmeldingen 18+. Verzuim bij deze doelgroep is een risicofactor op voortijdig schoolverlaten.

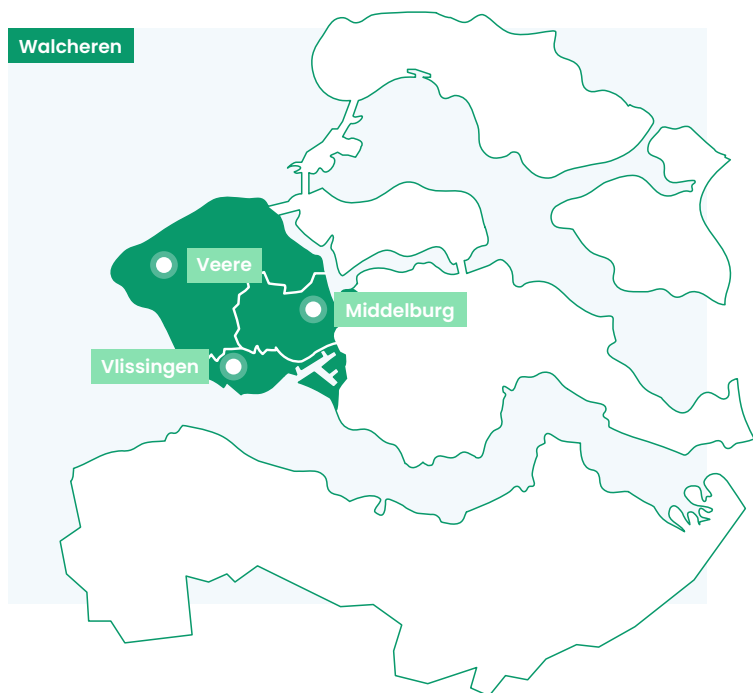
Het beeld wat de regioanalyse VSV al liet zien wordt in dit jaarverslag bevestigd. Het aantal VSV-ers blijft onverminderd hoog. Een groot deel van deze doelgroep bestaat uit nieuwkomers. We zijn met elkaar nog onvoldoende in staat om een passend aanbod voor deze jongeren te bieden. Dit is een zorgelijke ontwikkeling. We laten hiermee veel potentieel onbenut. Naast de wettelijke taken is er volop ingezet op de projecten die onder het regionale VSV programma vallen. Naast de aandacht voor de overstap voortgezet onderwijs naar middelbaar beroepsonderwijs is ook weer vol ingezet op de dienstverlening aan de leerlingen van het praktijk- en speciaal onderwijs om ze naar een passende vervolgplek (onderwijs of arbeid) te leiden

Ondanks de toegenomen werkdruk en complexiteit zetten de collega's van het RBL Walcheren zich elke dag met hart en ziel in voor het belang van de jongheren uit onze regio. Naast de wettelijke taken hebben we vanuit het regionale VSV programma (Voortijdig School Verlaten) ook weer een nieuw initiatief ontwikkeld om voor de jongeren die onder de doelgroep van het RBL Walcheren en Orionis vallen een ontmoetingsplek te creëren waarin ze door middels van sport weer eerst arbeids- of schoolfit gemaakt kunnen worden. In Hoofdstuk 5 kom ik hier verder op terug. In dit jaarverslag kunt u ook de belangrijkste cijfers vinden op regioniveau. De cijfers kunnen input geven voor verdere ontwikkeling en inhoudelijke gesprekken. Maar we blijven het belang van onze kinderen en jongeren vooropstellen om ze zo een goed mogelijke start in hun leven te kunnen geven.

Ik wens u veel leesplezier.

Hans Poortvliet
Coördinator RBL Walcheren

01. Het RBL Walcheren

Het Regionaal Bureau Leerlingzaken Walcheren (RBL) is dé gids voor jeugdigen van 5 tot 23 jaar in het recht op leren en ontwikkelen.

Missie

Het Regionaal Bureau Leerlingzaken Walcheren (RBL) is dé gids voor jeugdigen van 5 tot 23 jaar in het recht op leren en ontwikkelen.

Visie

Met jeugdigen én met betrokkenen uit hun leven komen we tot een perspectief voor een passende plek in de samenleving door het recht op leren en ontwikkelen te bewaken.

Doelgroep

Wij zetten ons in voor alle leerlingen en jeugdigen van 5 tot 23 jaar zonder startkwalificatie die woonachtig zijn in de gemeenten Vlissingen, Veere en Middelburg.

Wat doen we?

Het doel van het RBL is dat alle jongeren in de regio hun recht op onderwijs benutten. Wij werken vanuit de Leerplichtwet en de gemeentelijke RMC-taken (heet nu de “Doorstroomfunctie”). Het RBL monitort de schoolloopbaan van de jeugdigen. Als enige organisatie in de regio met informatie hierover, zijn we een unieke en waardevolle samenwerkingspartner (Vlissingen/Veere/Middelburg en de afdeling werk inkomen) voor het onderwijs, de gemeenten (de Toegangen) en ketenpartners in het sociaal domein. We focussen ons op jeugdigen die (vermoedelijk) ongeoorloofd

verzuimen op school, die thuis zitten en (tijdelijk) geen onderwijs volgen, die voortijdig de school verlaten en we monitoren jongeren in een kwetsbare positie.

We ondersteunen en stimuleren de jeugdige om waar mogelijk – zo snel mogelijk weer deel te nemen aan het onderwijs en om een startkwalificatie te behalen. Wanneer dit laatste (tijdelijk) niet mogelijk is, zoekt het RBL samen met jeugdigen en betrokkenen naar een passend alternatief. In sommige gevallen kan dit bijvoorbeeld leiden tot een (tijdelijke) vrijstelling van de leerplicht.

Naast deelname aan diverse projecten is het RBL, vanuit onze ervaring met de doelgroep, steeds vaker gesprekspartner bij overleggen met gemeenten (= de Toegangen) over de inzet voor jongeren.

02. Voor jongeren op school (5-23 jaar)

Al onze consulenten zijn actief in de aanpak van schoolverzuim binnen ons werkgebied. Samen met de scholen zetten wij ons in om verzuim vroegtijdig te signaleren en aan te pakken. Wanneer een leerling toch (veel) afwezig is, dan proberen wij de oorzaak te achterhalen en de leerling, met de juiste ondersteuning, zo snel mogelijk weer terug naar school te leiden.

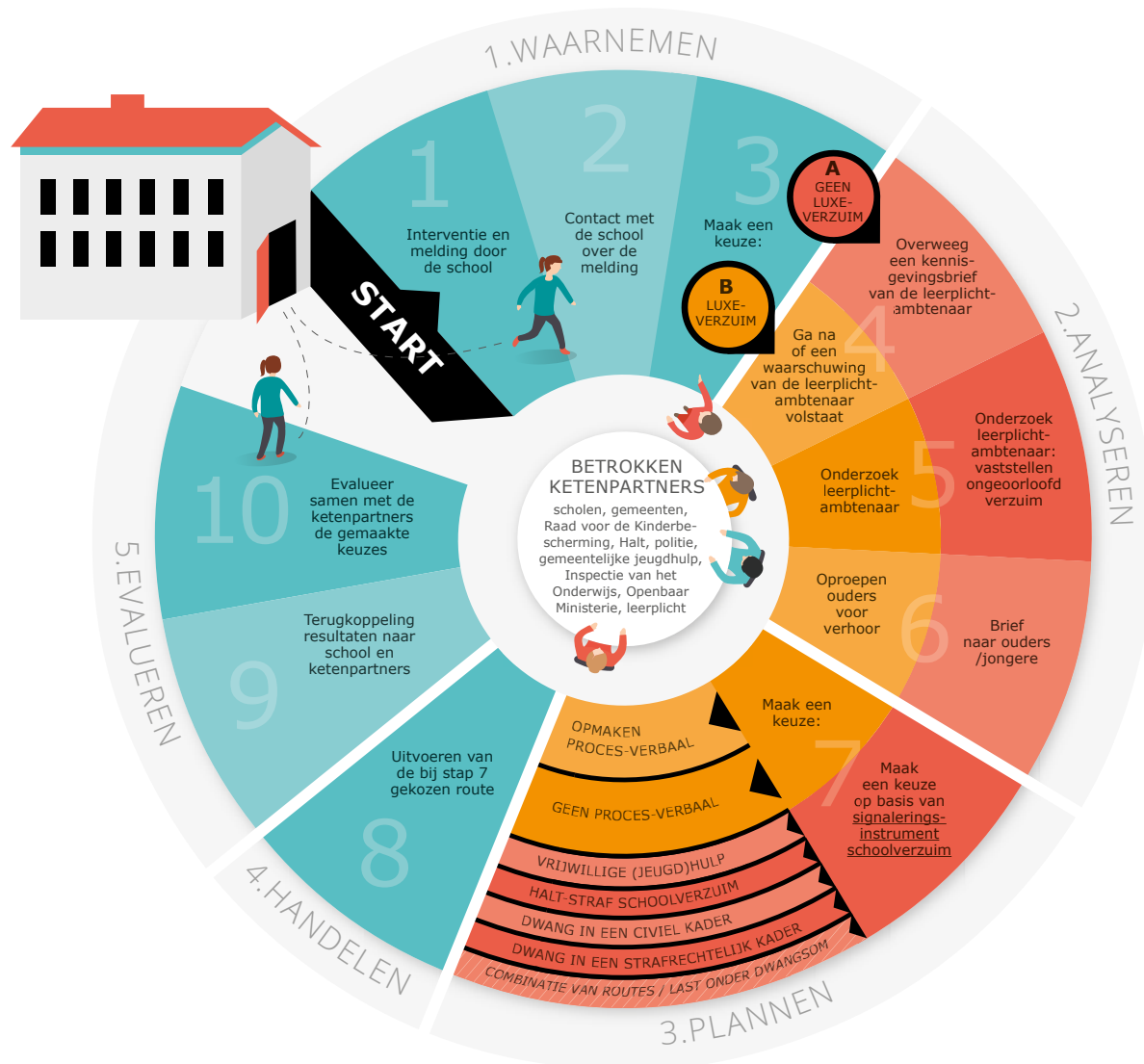

Van handhaving naar zorg

De Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) heeft sinds zijn intrede in 2017 de Strafrechtelijke Aanpak Schoolverzuim (SAS) geleidelijk aan vervangen als standaard methodiek voor de aanpak van schoolverzuim in Nederland. Met de MAS staat niet de strafrechtelijke kant van schoolverzuim centraal, maar wordt primair ingezet op preventie en vrijwillige (jeugd)hulp. Handhavende instrumenten (Halt en Proces Verbaal) worden steeds minder ingezet, zowel landelijk als hier in onze regio (zie ook de cijfers blz. 9 en 10).

Speerpunt: Methodische Aanpak Schoolverzuim

Sinds enige tijd werken we volgens de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS). Deze oorspronkelijk voor leerplicht ontwikkelde aanpak is door het RBL aangepast zodat deze ook bruikbaar is voor RMC. Deze aanpak passen we toe op alle schoolgaande jeugdigen van 5 tot 23 jaar die vanaf 16 uur in de 4 weken verzuimen (wettelijk verzuim). Dit versterkt de doorgaande lijn binnen het RBL en past bij de landelijke ontwikkelingen waarbij we de scheidslijn tussen leerplicht (tot 18 jaar) en RMC (18-23 jaar) zien vervagen.

Leerlingen met verzuim

Om goed zicht te krijgen op het verzuim van leerlingen, is een goede verzuimaanpak op scholen erg belangrijk. Scholen signaleren verzuim en zijn verplicht dit bij ons te melden. De consulent overlegt na een melding met school over: hoeveel uur een leerling afwezig is geweest, waarom de leerling afwezig is geweest en welke acties de school al heeft ondernomen.

Acties consulenten – resultaten aanpak verzuim

Met de informatie van school gaat de consulent in gesprek met de leerling. Bij leerplichtige leerlingen zijn ouders ook aanwezig bij het gesprek. In dat gesprek probeert de consulent te achterhalen of er sprake is van ongeoorloofd verzuim en wat de reden daarvan is. De consulent probeert een zo compleet mogelijk beeld te krijgen van de situatie van de leerling zodat gezocht kan worden naar een passende manier om het verzuim te stoppen.

Afhankelijk van de achterliggende reden(en) van verzuim kan een consulent van het RBL vier routes kiezen om de juiste

ondersteuning te organiseren voor de leerling.

De consulent biedt namelijk zelf geen hulp, maar verwijst door naar de juiste partij. Het RBL blijft de leerling monitoren en bewaakt het proces om ervoor te zorgen dat de leerling zo snel mogelijk weer volwaardig kan deelnemen op school.

Het uitgangspunt is altijd om het verzuim op te lossen binnen het vrijwillig kader. Deze route zetten we in voor alle leerlingen tussen de 5 en 23 jaar waarbij dit nodig is. Hierbij is de samenwerking binnen de zorgstructuur van de school erg belangrijk alsmede de samenwerking binnen de gemeente met de buurt- en wijkteam medewerkers en de medewerkers van de lokale toegangen. In slechts een geval wordt gekozen voor de strafrechtelijke- (halt of proces-verbaal) of civielrechtelijke route (jeugdbeschermingstafel). Deze twee routes gelden alleen voor leerplichtige leerlingen en worden alleen door de consulent ingezet wanneer de vrijwillige (jeugd)hulp niet het gewenste effect heeft of wanneer er grote zorgen zijn over de veiligheid en gezondheid van een kind. De verzuimcijfers laten een nog steeds stijgende lijn zien. Voornamelijk wordt dit veroorzaakt door de Corona crisis, de toenemende problematieken

onder de groep jeugdigen en het feit dat het Onderwijs het RBL steeds beter weet te vinden. Voor de verzuimcijfers, en de toelichting hierop, wordt u verwezen naar blz. 23.

Luxe verzuim

Luxe verzuim kent een eigen route binnen de MAS.

Bij deze vorm van verzuim is meestal geen sprake van zorgen over de schoolgang. In het schooljaar 2022-2023 is voor 5 leerlingen luxe verzuim gemeld.

Inhoudsopgave

RBL Walcheren

Jeugdigen op school

Thuiszitters

Trends, Ontwikkelingen en Doelen

Aanpak VSV

Cijfers

03. Thuiszitters (5-23 jaar)

**Evaluatie van de Interventie: Uitbreiding
van RBL Consulent/Trajectbegeleider
voor Thuiszitters/Schoolmissers**

Achtergrond en Aanleiding

In de periode van 1 juni 2022 tot 31 mei 2024 is er extra formatie toegevoegd aan het RBL Walcheren om thuiszitters te ondersteunen. Deze uitbreiding is door de Gemeente Vlissingen en Middelburg gefinancierd vanuit de regeling voor het inhalen van COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen. De Gemeente Veere heeft dit uit eigen gemeentelijke middelen gefinancierd. Het doel van deze regeling is om thuiszitters en leerlingen die dreigen thuiszitter te worden te betrekken bij het inhalen van onderwijsvertragingen.

Doelen van de Interventie

De interventie had verschillende doelen:

1. **Nieuwe Werkwijze:** Het invoeren van een nieuwe manier van werken waarbij een multidisciplinair overleg wordt gebruikt om snel beslissingen te nemen over het traject van thuiszitters. Dit sluit aan bij het Thuiszitterspact.
2. **Identificatie van Thuiszitters:** Alle thuiszitters in beeld brengen bij het RBL.
3. **Voorlichting en Advies:** Het geven van voorlichting en advies over de aanpak, begeleiding en preventie van thuiszitters aan gemeenten, scholen en andere betrokkenen.

Voortgang en Resultaten

- **Focus op Voortgezet Onderwijs (VO):** In eerste instantie werd de focus gelegd op het voortgezet onderwijs omdat daar meer thuiszitters waren. Er werd een definitie van thuiszitters vastgesteld in samenwerking met het samenwerkingsverband.
- **Monitoring en Vergelijking:** Er werden lijsten opgesteld van thuiszitters die bij het RBL en het samenwerkingsverband bekend waren. Deze lijsten werden maandelijks en later per kwartaal vergeleken om een volledig beeld te krijgen.
- **Toename van Thuiszitters:** Het aantal thuiszitters steeg van 43 in juni 2023 naar 78 in juni 2024. Dit toont aan dat de problematiek na de coronaperiode complexer is geworden.

Uitdagingen en Observaties

- **Lange Wachttijden voor Zorg:** De wachttijden voor zorg zijn lang, wat leidt tot langdurig thuiszitten. Dit vereist intensieve en tijdrovende begeleiding.
- **Familienetwerkberaden:** Deze bijeenkomsten zijn tijdrovend maar noodzakelijk om de problematiek in kaart te brengen en op te lossen.

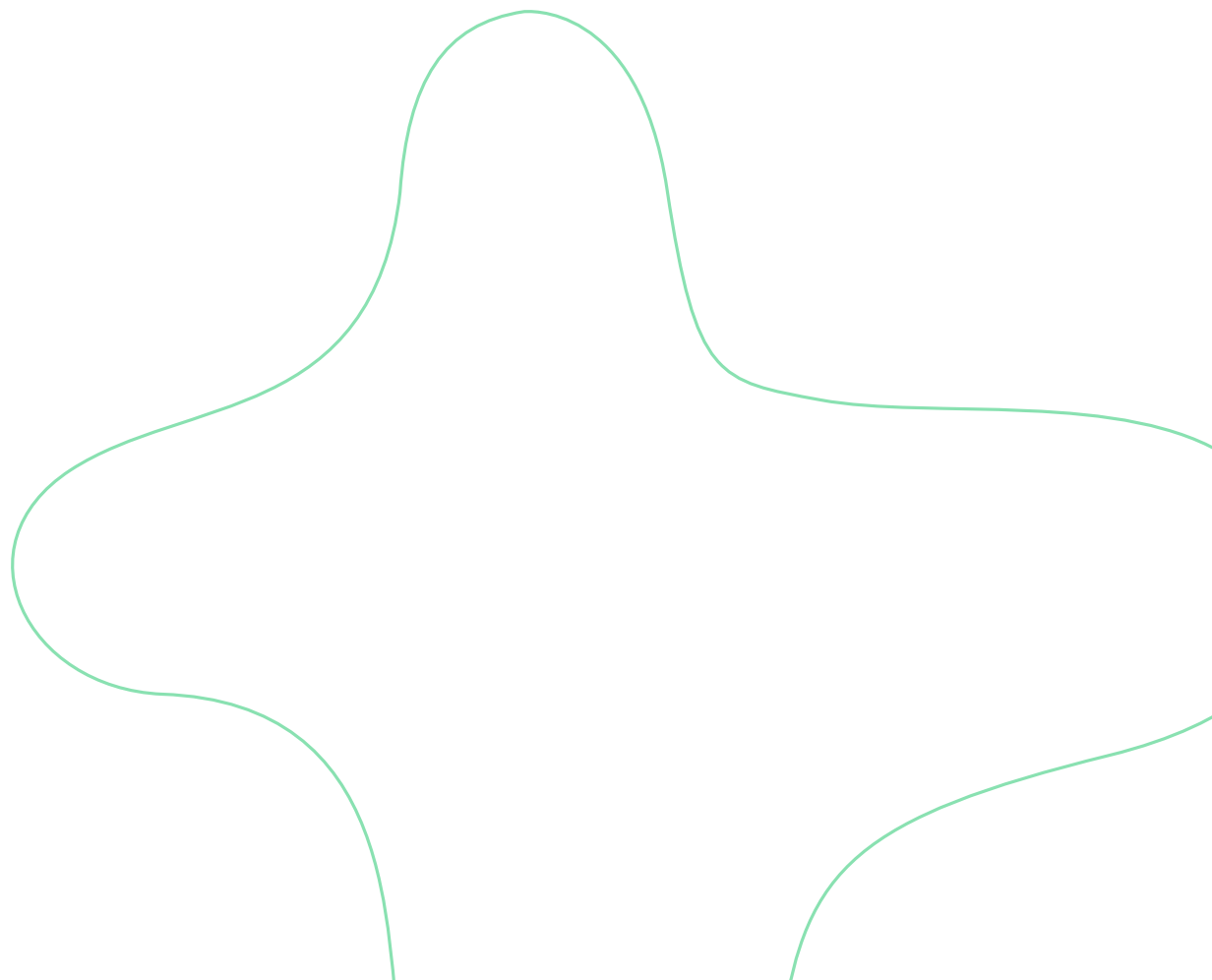
- **Monitoring en Coördinatie:** Er is continue monitoring en overleg met scholen en het samenwerkingsverband om de voortgang van de leerlingen te volgen.
- **Speciale Groepen:** Er is speciale aandacht voor hoogbegaafde leerlingen en leerlingen die thuisonderwijs volgen (IVIO). Deze groepen worden nu ook gemonitord om hun ontwikkeling te volgen.

Conclusies

- **Noodzaak voor Voortzetting:** De aanpak moet worden voortgezet vanwege het toenemende aantal thuiszitters en de complexiteit van hun problemen.
- **Structurele Uitbreiding:** Er is een structurele uitbreiding van de rol van de RBL consulent/trajectbegeleider nodig om de begeleiding van thuiszitters te waarborgen.
- **Samenwerking:** Er is een verbeterde samenwerking en meer vertrouwen tussen de betrokken partners nodig om effectief te kunnen werken.
- **Monitoring en Ondersteuning:** Voortdurende monitoring en ondersteuning voor thuiszitters en hun gezinnen zijn essentieel om hen terug te laten keren naar het onderwijs.

Aanbevelingen na het beëindigen van de pilot

- **Verlenging van de Inzet:** Het wordt aanbevolen om de extra inzet op thuiszitters structureel te maken. Hier lopen diverse acties op.
- **Ondersteuning vanuit Onderwijs:** Er moeten stappen worden ondernomen om gezamenlijk op te trekken rondom schoolaanwezigheid en de aanpak van thuiszitters.

Inhoudsopgave

RBL Walcheren

Jeugdigen op school

Thuiszitters

Trends, Ontwikkelingen en Doelen

Aanpak VSV

Cijfers

04. Trends, Ontwikkelingen en Doelen

Het RBL Walcheren blijft in beweging. Er zijn diverse in- en externe factoren die ons werk beïnvloeden. Zo hebben we te maken met nieuwe wetten, een groeiende caseload met daarbij een toename van ingewikkelde casussen.

Voorstel wetswijziging

Zoals het ernaar uitziet krijgen de Regionale Bureaus Leerlingzaken, en in het bijzonder het Doorstroompunt (was RMC), vanaf januari 2026 te maken met een uitbreiding van de wettelijke taak als van de nieuwe “Wet van school naar duurzaam werk”. Dit betekent o.a. dat het Doorstroom-punt jongeren tot 27 jaar (is nu tot 23 jaar) moet gaan begeleiden. Daarnaast moet de aansluiting met de arbeidsmarkt gezocht gaan worden. Het bestuurdersoverleg zal dan ook uitgebreid worden met de wethouder van de centrum gemeente (is Goes) die de “arbeidsmarkt” in zijn portefeuille heeft.

Als gevolg van het formatie akkoord is de nieuwe wet “van school naar werk” uitgesteld tot 01-01-2026. De nieuwe wet betekent o.a. dat het Doorstroompunt jongeren tot 27 jaar (is nu 23 jaar) moet gaan begeleiden. Daarnaast moet de

aansluiting met de arbeidsmarkt gezocht gaan worden. Derhalve is het bestuurdersoverleg ook uitgebreid met de wethouder van de centrumgemeente (is Goes) die de “arbeidsmarktregio Zeeland” in zijn portefeuille heeft. In de nieuwe tranche (nieuwe VSV regeling voor 2026-2030) zijn we verplicht om een regio analyse te maken en op grond van deze uitkomsten zullen er plannen gemaakt moeten worden voor het beperken van het vroegtijdig schoolverlaten voor de aankomende vier jaar. De regio analyse is ten tijde van de opmaak van dit jaarverslag uitgerold onder de bestuurders VSV en er is een conferentie over geweest. De uitkomsten hiervan worden verwerkt door de project organisatie.

Van handhaving naar zorg

De Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) heeft sinds zijn intrede in 2017 de Strafrechtelijke Aanpak Schoolverzuim (SAS) geleidelijk aan vervangen als standaard methodiek voor de aanpak van schoolverzuim in Nederland. Met de MAS staat niet de strafrechtelijke kant van schoolverzuim centraal, maar wordt primair ingezet op preventie en vrijwillige (jeugd)hulp. Handhavende instrumenten (Halt en Proces Verbaal) worden steeds minder ingezet, zowel landelijk als hier in onze regio (zie ook de cijfers blz. 9 en 10).

Van simpel en ongeoorloofd naar complex en geoorloofd

De aard van het werk verandert. De consultants van het RBL Walcheren ervaren dat ‘simpel’ verzuim bijna niet meer voorkomt. De casuïstiek waarmee zij geconfronteerd worden, wordt steeds complexer. Dit zien we ook in de ontwikkeling die in de breedte wordt gezien in het jeugddomein, waar trajecten langer duren, uitgaven stijgen en problematiek complexer wordt. Ook is het onderscheid tussen ongeoorloofd en geoorloofd verzuim in de praktijk steeds moeilijker te maken. Is het ongeoorloofd wanneer een hoogsensitief kind niet naar school komt omdat hij of zij overprikkeld is? En recenter: is het ongeoorloofd wanneer een kind al maanden niet naar school gaat omdat zijn moeder bang is dat hij besmet raakt met Corona?

Van leerplicht naar leerrecht

In landelijke adviezen staat de term ‘leerrecht’ steeds centraler. In het regeerakkoord van het kabinet Rutte III werd de ontwikkeling richting ‘leerrecht’ expliciet benoemd. De eerste leerplichtorganisaties hebben hun naam al veranderd. Mogelijk dat een nieuw kabinet hier verdere stappen in zal zetten. Eén van de belangrijkste landelijke en

regionale doelstellingen is een halt toe te roepen aan de sterke stijging van leerplichtvrijstellingen vanwege psychische oorzaken. Juridisch neemt de ruimte – mede als gevolg van de Corona-crisis – langzaam toe om onderwijs op een andere locatie dan de school aan te bieden. Ook in onze regio wordt door gemeenten (de Toegangen) en onderwijs intensief samengewerkt om voor ieder kind dat onderwijs kan volgen, onderwijs te realiseren.

Van ‘startkwalificatie’ naar ‘klaar voor de arbeidsmarkt’

Een startkwalificatie (diploma Havo, VWO of MBO2) is nog altijd een belangrijke indicator voor een succesvolle eerste stap op de arbeidsmarkt. Toch is de focus de laatste jaren verbreed. Binnen het ministerie van OC&W komt steeds meer oog voor het feit dat terug naar het MBO niet voor alle uitgevallen jongeren zonder startkwalificatie de meest passende stap is op elk moment. Illustratief is dat het aantal voortijdig schoolverlaters (VSV) dat naar werk wordt geleid, voor het eerst expliciet is opgenomen als doelstelling van de nieuwe landelijke VSV-aanpak. Dit past ook binnen de ‘leven lang ontwikkelen’ filosofie, waarin leren en werken elkaar niet persé opvolgen, maar het hele leven lang door elkaar heen

lopen en elkaar versterken. Hiertoe is dan ook de nieuwe wet “van school naar werk” in ontwikkeling. Deze zal medio 2025 in werking treden. Naast deze wet zal ook bij wet geregeld worden (ook medio 2025) dat de RMC leeftijd naar 27 jaar wordt verhoogd.

Toenemende vraag naar flexibiliteit

De COVID-19 pandemie heeft aangetoond hoe belangrijk het is om flexibel te kunnen inspelen op veranderingen. De sluiting van de scholen, kamermoties over de handhaving van de leerplicht, angstige ouders, vragende scholen, kinderen ‘buiten beeld’, de veranderende arbeidsmarkt, veranderende beeldvorming rondom thuisonderwijs. Allemaal elementen die vroegen en vragen om continue flexibiliteit en herijking van onze rol en taken.

Maar ook de verschillende middelen die vanuit het rijk worden ingezet om de nadelige gevolgen van de Corona-crisis voor onze doelgroepen te beperken, vragen wat van ons. Deze middelen worden met name aan scholen en gemeenten (werk en inkomen) ter beschikking gesteld. Zij doen een beroep op onze expertise om mee te denken over effectieve en efficiënte besteding.

Doelstellingen voor de aankomende jaren:

1. Steeds meer kinderen en jongeren volgen onderwijs. Als onderwijs niet passend is werken ze, of krijgen ze (jeugd)hulp.

Vanuit de ‘leerrecht’ visie is dit de belangrijkste en overkoepelende doelstelling van het RBL. We werken hiertoe nauw samen met scholen, samenwerkingsverbanden passend onderwijs, gemeenteambtenaren, de jeugdgezondheidszorg, buurtteams, sociale wijkteams en andere organisaties. Voor het behalen van deze doelstelling is namelijk een groot aantal partijen betrokken en verantwoordelijk. Onze toegevoegde waarde zit met name in de casuïstiek. Onze consultants brengen sterke gespreksvaardigheden en een brede kennis van de regionale sociale kaart mee. Met het regionale VSV-programma, waarin de RMC-coördinator (RMC staat voor Regionale Meldfunctie en Coördinatie functie Vroegtijdig Schoolverlaten) van het RBL een spilfunctie vervult, en het beheer van de gemeentelijke VSV-projecten, werken we met gerichte maatregelen en trajecten aan het voorkomen van voortijdig schoolverlaten. Tot slot dragen wij middels

registraties, data-analyse en signalen die we afgeven in beleid overleggen bij aan de ontwikkelingen profilering van het RBL Walcheren.

2. Thuiszitters (Primair, Voortgezet en Speciaal Onderwijs) en voortijdig schoolverlaters (MBO) worden vaker toegeleid naar onderwijs of- als onderwijs niet passend is- naar werk of hulpverlening.

Dit is een verdieping van het eerste doel, toegespitst op de directe rol en invloed van het RBL in het oplossen van thuiszitters- of vsv-casuïstiek. Wij zijn intern georganiseerd in een team dat het PO, VO en (V)SO bedient (primair, voortgezet en (voortgezet) speciaal onderwijs) en een team dat het MBO bedient. In het PO, VO, (V)SO team is er een RBL consulent "thuiszitters". In het "MBO" team hebben we ook een RBL consulent "kwetsbare jongeren".

M.b.t. deze doelgroep is een methodiek ontwikkeld waarbij sprake is van een sluitende aanpak (Onderwijs/ Werk en Inkomen/RBL).

3. Primair, voortgezet en (voortgezet) speciaal onderwijs

Bij verzuim van 16 uur in vier weken, of zorgwekkend verzuim, wordt het RBL op de hoogte gebracht door de school. De mate van actieve betrokkenheid van het RBL verschilt vervolgens per casus. Vrijwel altijd zijn naast school en ouder(s) ook andere partijen (Samenwerkingsverband, JGZ, jeugdhulp, jeugdteam) betrokken. In ieder geval ziet het RBL erop toe dat er voortgang is in de casus, dat er goed samen wordt gewerkt en dat er regie wordt gevoerd. Bij stagnatie neemt het RBL zo nodig zelf de regie over het proces.

Ons primaire doel is altijd om – samen met andere partners – kinderen die niet of nauwelijks naar school gaan, weer onderwijs te laten volgen. En wanneer dat écht niet mogelijk is – als secundaire doel – ervoor te zorgen dat het kind zich op andere manieren kan ontwikkelen. Wanneer leerplichtige kinderen geen schoolinschrijving hebben, is het RBL altijd procesregisseur. Ook als er geen leerplicht meer is, heeft het RBL de taak om periodiek te evalueren of en hoe een vorm van onderwijs mogelijk is. Regionaal streven we – vanuit leerrecht – naar een zo laag mogelijk aantal leerplichtvrijstellingen.

4. Middelbaar Beroepsonderwijs en VSV

Het RBL streeft ernaar om elke uitvaller vanuit het MBO zo snel mogelijk te spreken. Liefst nog voor uitval, in een exit-gesprek gezamenlijk met school. Anders zo snel mogelijk na uitval: telefonisch, of als het nodig is met een huisbezoek. Ook voortijdig schoolverlaters die al langer geleden zijn uitgestroomd en geen werk en/ of nauwelijks structureel inkomen hebben worden benaderd voor een gesprek. Met deze VSV-aanpak worden jongeren in beeld gebracht en wordt hen begeleiding geboden, terug naar school, werk of een combinatie daarvan (leerbanen/praktijkroutes). Voor sommige jongeren is het volgen van regulier onderwijs – zelfs met begeleiding of hulp – namelijk een te grote uitdaging. Werken is dan passender. Wij houden in die gevallen de regie, totdat we zeker weten dat een andere partij (bijvoorbeeld een jobcoach, of een gespecialiseerde jeugdhulpverlener) deze regierol over kan pakken. Hierin werken wij nauw samen met het lokale veld.

5. Verzuimende leerlingen volgen na onze interventies vaker de lessen

Het RBL heeft de wettelijke taak om ongeoorloofd verzuim van leerplichtige kinderen en minderjarige jongeren tegen te gaan. Ook verzuim van meerderjarigen pakken wij – volgens bovenregionale afspraken – op. Wij hebben met name invloed ná het eerste verzuim, immers dan kunnen wij met kind/ouder(s) in gesprek. Ons doel daarmee is dat kinderen na dit gesprek stoppen met verzuimen. In het gesprek doet de consulent onderzoek naar de oorzaak van het verzuim. Samen met kind, ouder(s) en (in afstemming met) school wordt gezocht naar het wegnemen van die oorzaak en worden afspraken gemaakt om het verzuim te stoppen. Handhaving kan bij minderjarigen aan de orde zijn, wanneer het verzuim terugkerend en verwijtbaar is. Vaker wordt een kind doorgeleid naar vrijwillige hulpverlening. Het RBL volgt hierin de landelijke richtlijn (Methodische Aanpak Schoolverzuim). De samenwerking met en het tijdig en kwalitatief goed melden van scholen is essentieel in de aanpak van verzuim. Het RBL investeert daartoe in de relatie met scholen, bijvoorbeeld door jaarlijkse schoolbezoeken, startgesprekken, werken op locatie en het geven van voorlichting.

Uitbouwen wat wellicht nog beter kan

Primair, voortgezet en (voortgezet) speciaal onderwijs

Er ligt een uitdaging om onze rol en positionering bij thuiszitters verder te verhelderen. De wens voor onze betrokkenheid is groot, maar omdat de wettelijke kaders nog grotendeels ontbreken, vraagt dit om een continue herijking en afstemming met partners. Belangrijk hierbij is ook de communicatie met scholen, zodat zij weten wat ze van ons kunnen en mogen verwachten. Hieraan gerelateerd is het nodig dat we onze rol helder verbinden aan de ontwikkelingen op het gebied van de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp in de (sub) regio. Hier speelt bijvoorbeeld de intensivering van ‘integraal arrangeren’ en de gezamenlijke zoektocht naar de ontwikkeling van ‘zorg-onderwijsarrangementen’. Als RBL kunnen we aan dit laatste bijdragen door vanuit onze data de ‘witte vlekken’ te signaleren. Intern hebben we recent een beweging ingezet naar meer specialisatie op het gebied van thuiszitters. Indien dit succesvol blijkt zullen we overwegen nog verder door te specialiseren.

MBO en VSV

De komende jaren willen we nog intensiever samenwerken met het lokale veld (sociale wijkteams, hulporganisaties), als het gaat om het ondersteunen van VSV-ers. We willen de samenwerking met de lokale structuren verder verbeteren. Hierin zijn mogelijkheden omdat er vanuit de landelijke aanpak jeugdwerkloosheid tijdelijk extra middelen zijn vrijgekomen voor deze taken. Omdat we geconstateerd hebben dat het lastig is om jongeren te bereiken hebben we het idee geopperd om elke maandagmiddag een “inloopmiddag” te organiseren. Ten tijde van het maken van het jaarverslag zijn we hier net mee gestart. De komende jaren willen we, samen met de andere ketenpartners, ervoor zorgen dat zoveel mogelijk jongeren participeren. Dat kan zijn het volgen van een opleiding, regulier werk of in een dagbesteding.

Inhoudsopgave

RBL Walcheren

Jeugdigen op school

Thuiszitters

Trends, Ontwikkelingen en Doelen

Aanpak VSV

Cijfers

05. RBL Walcheren en de aanpak VSV

Aanpak voortijdig schoolverlaten (vsv)

Wat zijn o.a. oorzaken van vsv?

- een verkeerde studiekeuze;
- andere verwachtingen over opleiding;
- liever aan het werk dan op school;
- persoonlijke en geestelijke problemen.

Wat is een vsv'er?

- 12 jaar - 23 jaar;
- niet ingeschreven op een school;
- geen startkwalificatie;
- niet uit het praktijkonderwijs of vso.

De aanpak vsv is een integrale aanpak:

voorkomen
voortijdig
schoolverlaten

verbeteraanpak
passend
onderwijs

betere samenwerking
tussen onderwijs
en zorg

creëren van
meer maatwerk-
mogelijkheden

naadloze overgang
onderwijs-
arbeidsmarkt

Wat zetten we in bij de aanpak vsv?

Startkwalificatie (sk)

= mbo (niveau 2 of hoger), havo of vwo diploma

Met een sk hebben jongeren:

- meer kans op duurzaam werk;
- meer kans om hun baan te behouden;
- vaker vast arbeidscontract;
- meer inkomen, ook als volwassene.

Maatwerktraject

= leren en/of werken of dagbesteding

Voor jongeren voor wie dit beter passend is, o.a.:

- een startkwalificatie is niet haalbaar;
- jongere is beter op zijn/haar plek op werk;
- nazorg of jobcoaching;
- beschutte werkplek.

Leerplicht, Kwalificatieplicht en RMC

Wetgeving aanpak voortijdig schoolverlaten

Wettelijke taken RMC:

Sluitende melding en registratie van voortijdig schoolverlaters van 18-23 jaar.

Benaderen en zorgdragen voor begeleiding vsv'ers, gericht op terugleiden naar school, naar werk of een combinatie daarvan.

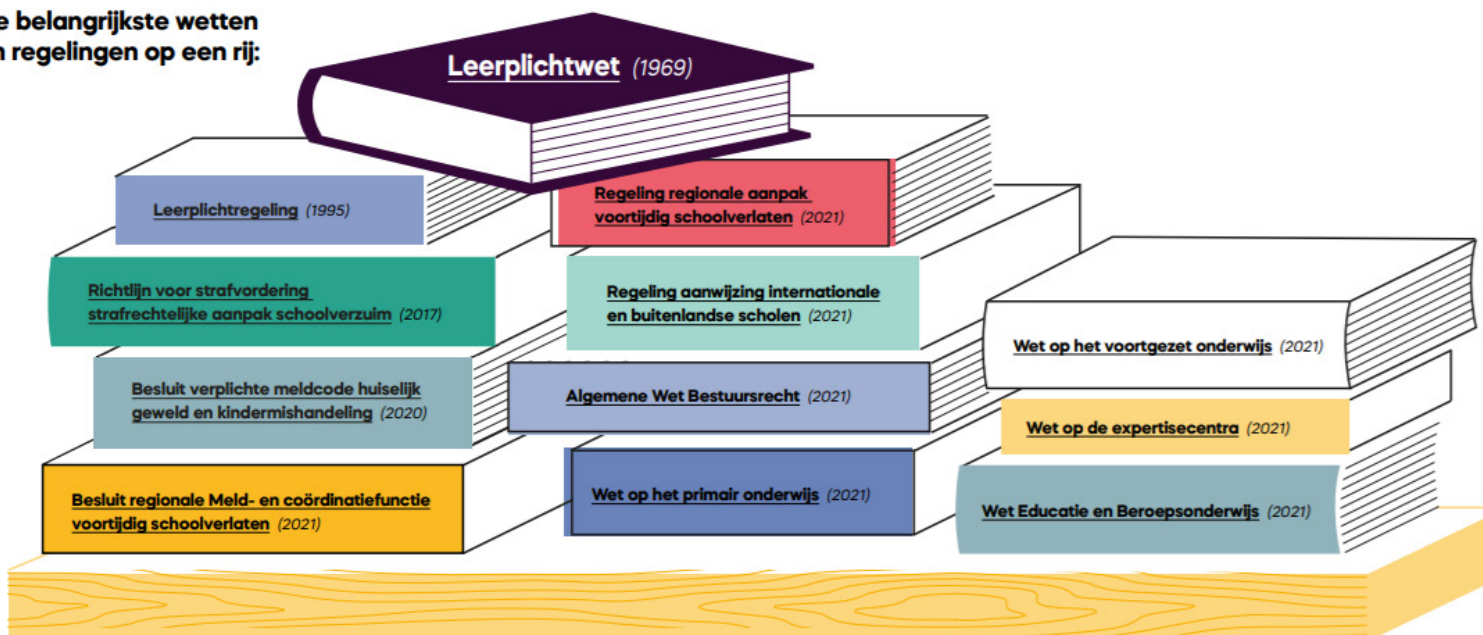

Opstellen van een regionaal programma samen met scholen voor de periode van 4 jaar, met daarin maatregelen ter voorkoming en bestrijding van vsv.

Monitoren van jongeren in een kwetsbare positie en het maken van afspraken met ketenpartners over begeleiding en ondersteuning naar opleiding, (leer)werk of dagbesteding.

De belangrijkste wetten en regelingen op een rij:

Financiering aanpak voortijdig schoolverlaten

Waar gaat geld heen? Welke regeling wordt toegepast?

1 Scholen

Extra geld bij minder dan een bepaald aantal schoolverlaters:

 Regeling resultaatafhankelijke bekostiging vsv vo

Gelden voor MBO-instellingen om zelf maatregelen te nemen:

 Kwaliteit mbo-opleidingen

Bestedingen:

Maatregelen om voortijdig schoolverlaten te voorkomen, o.a. door het verbeteren van zowel de kwaliteit van het onderwijs als passende begeleiding van studenten. Die staan benoemd in de kwaliteitsagenda's.

2 RMC

Geld voor de uitvoer Regionale meld- en coördinatiefunctie van gemeenten: vsv-ers van 18 tot 23 jaar in beeld brengen en terug begeleiden naar onderwijs of anders werk of zorg:

 Wet educatie en beroepsonderwijs

Bestedingen:

- RMC-team:
- RMC-coördinator
 - RMC-trajectbegeleider(s)
 - RMC-ondersteuner(s)
 - overheadkosten

3 Regionale samenwerking scholen en gemeenten

Vanuit de RMC-functie maken gemeenten samen met scholen elke vier jaar een regionaal plan om samen in te zetten om vsv tegen te gaan:

 Regeling regionale aanpak vsv 2020-2024

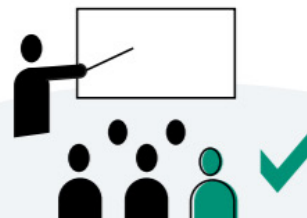
Bestedingen:

- Meest voorkomende inzet:
- Extra begeleiding Jikp
 - Overstapcoaches vo-mbo
 - Verzuimcoaches mbo
 - Overgang onderwijs-arbeidsmarkt

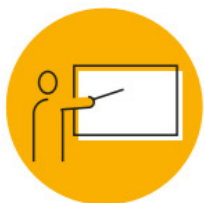
Tijdelijke gelden

Sommige RMC-regio's voeren **breder** taken uit, zoals het begeleiden naar werk, of uitbreiden van de leeftijd naar 16 tot 27 jaar.

Netwerk aanpak voortijdig schoolverlaten

Leerplicht en RMC werken samen met:

Onderwijs

- Mbo-instellingen
- Scholen voor voortgezet onderwijs
- Scholen voor speciaal voortgezet onderwijs
- Praktijkscholen
- Niet bekostigde onderwijsinstellingen

Veiligheid

- Politie
- HALT
- (Jeugd-)reclassering
- Veilig Thuis

Zorg

- WMO
- Jeugd gezondheidszorg
- Centrum voor Jeugd en Gezin
- GGD
- GGZ
- Zorgaanbieders

Arbeid

- Jongerenloket
- Werk en Inkomen
- Participatie
- Sociale (ontwikkel-)bedrijven
- Werkgevers
- Regionale mobiliteitsteams
- Werkgeversservicepunt
- Re-integratiebureaus
- Schuldhelpverlening
- Inburgering

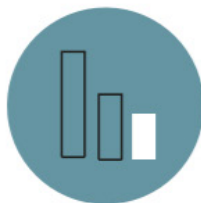
Overheid

- Ministeries OCW, SZW, VWS
- Gemeenten
- College B&W
- Beleidsambtenaren

Maatschappelijke ondersteuning

- Jongerenwerk
- Welzijnsorganisaties
- Wijkteams
- Maatschappelijk werk
- Dagbesteding
- Zorgloket

Kennis, data en informatie

- Diverse registratiesystemen
- DUO
- Inlichtingenbureau
- UWV
- Kamer van Koophandel

Gegevens VSV Verkenner

Jongeren gaan om verschillende redenen te vroeg van school. Vaak is het een combinatie van oorzaken die bijdragen aan de schooluitval, zoals:

- een verkeerde studiekeuze;
- liever willen werken;
- persoonlijke en mentale problemen;
- niet dezelfde verwachtingen over de opleiding tussen school en de leerling of student.

Jongeren die zonder startkwalificatie gaan werken hebben een grotere kans hun baan te verliezen dan een medewerker met een diploma. En ze hebben vaker flexibele banen, waardoor ze ook als volwassene weinig inkomen hebben.

Maatregelen tegen voortijdig schoolverlaten

Met een actieplan werkt het Rijk aan het aanpakken van de structurele oorzaken van voortijdig schoolverlaten.

Dit actieplan richt zich op:

- vroegtijdig signaleren en voorkomen van problemen die kunnen leiden tot uitval;

- extra begeleiding voor jongeren met een hoge kans op uitval;
- betere oriëntatie en soepelere doorstroom;
- aantrekkelijker onderwijs voor jongeren die willen werken;
- betere begeleiding naar werk voor jongeren met en zonder diploma.

De bestaande aanpak voor het tegengaan van voortijdig schoolverlaten wordt uitgevoerd door scholen en gemeenten (het Regionaal Bureau Leerlingzaken).

De aanpak heeft 3 onderdelen:

- Middelbare scholen en mbo-scholen voorkomen voortijdig schoolverlaten zoveel mogelijk zelf.
- Gemeenten (het Regionaal Bureau Leerlingzaken/RBL) benaderen jongeren als zij toch te vroeg van school gaan of veel spijbelen.
- Scholen en gemeenten (RBL) werken ook samen in een regionaal plan met maatregelen. Alle regio's hebben zo'n plan.

Gemeenten hebben een wettelijke taak om vroegtijdig schoolverlaten tegen te gaan. Dit doen ze via het Doorstroompunt (oude naam: Regionaal Meld- en

Coördinatiepunt). De mensen die deze taak uitvoeren heten doorstroomcoaches. De doorstroomcoaches begeleiden schoolverlaters terug naar school. Ze zoeken contact door bijvoorbeeld op bezoek te gaan, te bellen of een brief te sturen. En moedigen de jongeren aan om het diploma toch te halen.

Als dit niet haalbaar blijkt, begeleiden de doorstroomcoaches de jongeren naar werk of een andere dagelijkse activiteit. Zoals behandeling in een zorgtraject of vrijwilligerswerk.

De coaches werken behalve met scholen veel samen met gemeenten (de Toegangen) en zorgorganisaties. De taak van de zorgorganisaties is om jongeren te begeleiden met persoonlijke en geestelijke problemen. Zo helpen zij mee om vsv te voorkomen

Regionale samenwerking scholen en gemeenten

In het regionaal plan staat welke maatregelen scholen en gemeenten samen inzetten om vsv tegen te gaan.

De meest voorkomende maatregelen zijn:

Inhoudsopgave

RBL Walcheren

Jeugdigen op school

Thuiszitters

Trends, Ontwikkelingen en Doelen

Aanpak VSV

Cijfers

- Extra begeleiding op scholen voor jongeren die meer ondersteuning nodig hebben. Bijvoorbeeld door docenten, hulpverlening of jongerenwerkers, die in gesprek gaan met de jongeren om advies te geven.
- Jongeren hulp bieden na schooluitval. Bijvoorbeeld met onderzoek naar een nieuwe opleiding of werk.
- Afwezigheid op school aanpakken. Als een jongere zich vaak afwezig of ziek meldt, is er misschien meer aan de hand.
- Scholen, gemeenten, hulpverleners en jeugdartsen werken samen om jongeren weer zo veel als mogelijk naar school te laten gaan.
- Op Walcheren is er een groep jongeren (fluctueert tussen de 250 en 300) die geen startkwalificatie hebben, waarvan we niet weten of ze een uitkering of werken en die een inkomen hebben onder de 580 euro. Het RBL tracht deze jongeren al jaren te “bereiken” om in gesprek te komen over o.a. hun toekomstperspectief. Allerlei middelen zijn al geprobeerd van aanschrijven, huisbezoeken, een inloopmiddag etc. Niets is gelukt om met de jongen in gesprek te komen. Nadat we geluisterd hebben naar de jongerencoaches van Vizita is er een Jongeren Ontmoeting Plek (JOP) opgericht. Op elke maandag- en

woensdagmiddag kunnen jongeren zich melden in de kantine van de voetbalvereniging van FC Dauwendaele en waar een team van mensen klaar staan om met de jongeren in gesprek te gaan (Orionis Walcheren en het RBL Walcheren) of met hun te gaan sporten. Hiervoor zijn twee sportcoaches aanwezig. Dit initiatief is tot stand gekomen door een samenwerking met Orionis Walcheren, OZEO en de Gemeente Middelburg (o.a. het RBL Walcheren). Alle partijen dragen financieel ook bij.

06. Cijfers

Aantal meldingen van verzuim door jongeren

Relatief verzuim

	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
Middelburg	326	445	575	639	740
Veere	89	101	125	125	170
Vlissingen	320	404	585	603	750
Totaal	735	950	1285	1367	1660

Het RBL Walcheren benadrukt het belang van het melden van verzuim. Scholen zijn als eerste aan zet om verzuim goed te registreren en daarmee in beeld te krijgen. Daarom zorgen wij voor een goede samenwerking. De RBL Consulenten hebben allemaal contact scholen en bezoeken deze regelmatig. Er zijn korte lijntjes met de medewerkers van de scholen. Als RBL herhalen we steeds dat het verzuim tijdig en correct gemeld moet worden. Door de goede samenwerking en steeds het blijven herhalen van het belang van het melden van verzuim zien we ook nu weer een stijging. Dat heeft ook te maken met de toename van de problematieken onder de jongeren.

Landelijk wordt de focus steeds meer verlegd van verzuim naar schoolaanwezigheid en het recht op onderwijs. Een trend die we, net als onze branche organisatie Ingrado, onderschrijven.

Vrijstellingen

23/24	5a	5b	5c	15	Totaal
Middelburg	34	6	8	6	54
Vlissingen	41	14	4	7	66
Veere	8	21	9	2	40
Totaal	84	41	21	15	160

5a vrijstelling op grond van zware lichamelijke of psychische beperkingen

5b vrijstelling van inschrijving op een school om richting (geloof)

5c vrijstelling bezoek school buitenland

15 vrijstelling van schoolinschrijving wanneer ouders kunnen aantonen dat de jongere op een andere wijze voldoende onderwijs geniet (bijvoorbeeld een bedrijfsopleiding)

Ten opzichte van het vorige verslagjaar zijn de vrijstellingen 5 onder b flink toegenomen. Een trend die landelijk ook herkenbaar is en niet als wenselijk wordt ervaren. Immers deze kinderen krijgen thuisonderwijs en hoe de ontwikkeling van het kind is kan niet gemonitord worden.

Het RBL Walcheren heeft de werkwijze ook aangepast om meer inzicht te krijgen in de beweegredenen van de ouders. We zijn ook te rade gegaan bij andere gemeenten. Maar wanneer er een verzoek om een vrijstelling wordt afgegeven en je wijst deze af dan is de rechterlijke macht het hier niet mee eens en geeft de ouders altijd gelijk. Dit artikel blijft onderwerp van gesprek tussen onze branche organisatie (Ingrado) en het Ministerie. Een aanpassing van de leerplichtwet die uit 1969 stamt is meer dan welkom.

Jongeren van 5 tot 18 jaar die vanwege psychische en/of lichamelijke redenen niet kunnen deelnemen aan onderwijs kunnen een beroep doen op een vrijstelling van de leerplicht. Hiertoe moet wel een onafhankelijk arts een beslissing over nemen. Wij werken hiertoe samen met de Stichting SAP. De toename is een afspiegeling van wat er in de maatschappij geconstateerd wordt en dat is de toename van de problematiek onder de jongeren. Dit baart ook het RBL Walcheren grote zorgen want, naast dat natuurlijk uitermate vervelend is voor de jongere en zijn ouders, vergroot het ook de druk op de zorg en het thuiszitten. Daarnaast heeft het ook negatieve gevolgen

voor het voorkomen van het vroegtijdig schoolverlaten. Immers een traject duurt erg lang (lange wachttijden) en doublures en tegenslagen zijn het gevolg.

Ook doen er situaties voor dat het ons niet anders rest een vrijstelling af te geven want doen we dit niet dan blijven we in een vacuüm zitten waarbij er strijd blijft tussen het onderwijs en de zorg. Om een doorbraak te forceren, en in het belang van ouders en kind, geven we dan de vrijstelling af.”

Processen-verbaal luxe verzuim

19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
9	1	4	5	6

1 procesverbaal
2 HALT

Processen-verbaal

	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
Middelburg	1	0	1	0	0
Veere	0	0	0	0	0
Vlissingen	1	0	0	1	1
Totaal	2	0	1	1	1

Haltzaken

	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
Middelburg	2	2	2	2	1
Veere	0	2	0	0	0
Vlissingen	1	1	2	2	1
Totaal	3	5	4	4	2